

AQUILA

Túllépés

Az AQUILA
negyedévi folyóirata

2018/3

TÚLLÉPÉS

5. évfolyam 3. szám
Megjelent: 2018. augusztus 1.

Az AQUILA katolikus közösség ne-
gyedévi folyóirata

A kizárólagos materiális gondolkodáson túl-
lépve: lelkiség, spirituális kultúra – filozófiai, te-
ológiai, pszichológiai, szociológiai, művészeti és
egyéb tudományos megközelítésben.

Megjelenési gyakorisága:	Negyedévi folyóirat A folyóirat régi példányai az archívumban megtalálhatók.
Nemzetközi azonosítószám:	HU ISSN 2064-7700
A Túllépés bankszámlaszáma:	UNI-CREDIT bank 10918001-00000038-58540003
Alapítás ideje:	2014. július 1.

Tartalom

Kedves Olvasóink!	4
Végzetes ellentétek	6
A felszínes emberi viselkedés, kontra az élet-halál harcot vívó emberek tömege. Mi okozza a súlyos betegségeket? Mit hordozunk mélyen magunkban a tudatalattinkban? Miért vagyunk önsorsrontók? Mit lát az apró ember a végtelenből? Mi a megoldás?	
Szent Ágoston Vallomások című művének olvasása közben.....	11
Ágoston már egy földről elrugaszkodott isteni SAS, aki visszanéz abba a földben lévő vékony, jelentéktelen és nem túl mély „furatra”, amelynek mélyén eddig élt és amelyet – amíg ki nem jött onnan –, a világnak gondolt. A Vallomásokhoz kapcsolódóan a loglocalról, Istentől, mint az egyetlen szilárd pontról és a személyiség megszületéséről szól ez az írás.	
Háromdimenziós vagy transzcendens Istenkép a nyerő	15
Az elterjedt rossz Isten-kép okairól, lehetséges megoldásokról ír a szerző. Többek között az elmélkedésre és a János evangélium helyesebb Isten-fogalmaira mutat rá. Túl kellene lépni sok középkori, vas-kos és helytelen megfogalmazáson, a katolikus merev fogalomrendszert is frissíteni kellene.	
Az ima	20
Az ima folyamatáról, lényegéről olvashatunk ebben az írásban: az ima nem a világtól való menekülés vagy afféle pótcselekvés, hanem az alapvető eszköz a hívő ember útja során, mely átalakul, megújul, elmélyül, ahogy haladunk előre.	
Impresszum	25

Kedves Olvasóink!

Szeretettel köszöntjük Önöket, s reméljük, hogy sok kellemes, gondolkodással töltött időt szerzünk Önöknek, és idővel egyre több olvasónk lesz. *Elindult a negyedik éviünk.*

Miért indítottuk el ezt az eleinte negyedévente (majd terveink szerint sűrűbben) megjelenő elektronikus kiadványunkat?

Az ok a kiadó AQUILA Közösség lelkiségéből fakad. Mi 29 éve vagyunk katolikus közösség, mely eddig sokféle működési formációt is létrehozott, és fenn is tart.

Ami a cikkek tartalmára vonatkoztatott igényünk: újszerű, valós értéket hordozó gondolkodás jellemezze, és csakis a végső igazsághoz közelítő, kereső elképzelés érvényesüljön.

Keressük a spirituálisan is korrekt, univerzális szintet jobban megközelítő, teljes körű tudományos gondolkodást, nyitottságot, bátorságot, hogy minél jobban megismerhessük az embert, a földi létet és az univerzumot.

Célunk az emberi kultúra, a tudományos élet kitágított gondolkodás felé való rehabilitációja. Joseph Ratzinger szavaival élve: *„Senki sem állíthatja azt, hogy ő a szó igazi értelmében „tudja”, hogy Isten nem létezik. De felállíthatja azt a hipotézist, hogy nem létezik, s ebből a tételből próbálhatja megmagyarázni az univerzumot.”* (Krisztusra tekintve) Mi azt látjuk, hogy a jelenlegi tudományos élet megnyilvánulásai szinte csak földies, materiális szempontból próbálják megérteni, megélni a világot. Az így (meg)magyarázott földi világ jelenségei nagyon sok esetben – jelenleg még felmérhetetlenül, vagy be nem vallottan – téves következtetésekre vezethetnek. Pl. A világ keletkezésének módja, oka. Vagy az ember megjelenésének ideje, hogy miből és hogyan alakult ki, más bolygókon, más életek keresése, a kizárólagosan szén alapú gondolkodás is nagy hiba stb.

Az AQUILA feladatának tekinti az emberi felfogás horizontjának a felfoghatóság határáig való tágítását, amit szerintünk folyamatosan fesszegetni, nyújtani, bővíteni lehet.

K. Jaspers gondolatai: *Az egzisztenciális embernek mindig úton kell lennie, nem merevedhet meg dogmatikus igazságokban (...) mindig nyitva kell állnia és tanulékonynak kell maradnia, készen arra, hogy megvitassa az ellenkező álláspontot, mindig tudatában annak, hogy a vándorló embernek nincs végleges igazsága.* Nyíri T.: Filozófiatörténet (1983), 14.2.2. fejr., 446.o.

A TÚLLÉPÉS kiadvány a kedves Olvasóktól az elmélyült olvasást várja. Az AQUILA nyitott minden újat hordozó elmére, elfogadjuk és közöljük a beadott cikkeket, ha a Szerkesztő Bizottságunk jóváhagyja.

Minket Istenen kívül senki sem működtet, és szabadok vagyunk mindenféle földi érdektől, nem fogjuk sem politikai, sem semmiféle más

érdekből cenzúrázni a beadott cikkeket. A közlés legfontosabb kritériuma elsősorban az, hogy a fenti szellemben íródott-e a mondandója, megfelel-e ennek a kitágított horizontnak, fogalmazása és mondandója tekintetében megfelelően igényes-e, hordoz-e logikát, újszerű gondolkodást. Nem számít a szerző vallási és politikai hovatartozása, ha nem támadja az Istenhitünket.

Semmiféle erőltetett, igazi értékeket nem hordozó, plágiumgyanús terméket sem fogadunk el!

Egyéniségek írásai kellenek.

M. Blondel

*Minél többet tud az ember,
minél többje van, minél több ő maga,
annál inkább tudatára ébred annak,
hogy nincs semmije, nem tud semmit,
hogy nem az, amit akar.*

Nyíri T.: Filozófiatörténet (1983), 15.2.2. feje., 494. o.

Pável Márta

Végzetes ellentétek

Szent és profán, itt van a legnagyobb ütközőpont, amit megélnék az emberek. Nem is sejtik, itt, ebben a lelki ütközetében múlik az életük legdöntőbb eseménye is. Pl. egészség, betegség, boldogság vagy depresszió, elégedetlenség vagy megnyugvás stb. Szimplicizálják az emberi lét valóságát, pedig nagyon kegyetlen dologgal állnak szemben: az ismeretlen, a fel nem fedezett mélységű emberrel. Akivel sokszor önmagukban találkoznak.

SÍK Sándor A titok / I. Az idegenségről (A belülvalók mécse (1912))

Most így vagyok. Most egyedül vagyok.

Csupa idegen arcok körülöttem.

Most nem tudom, hogy mit keresek itt,

És úgy érzem, nagyon messziről jöttem.

Semmit sem értek. Minden idegen.

Oly messziről néz rám az életem,

És én úgy nézem és úgy bámulom,

Mint egy bánatos beteg arcot

Egy jégvirágos távol ablakon.

Oly idegenül integet felém,

És a szemében annyi titok fázik,

És annyi könny és annyi félelem.

Oly nagyon én, és olyan nagyon másik!

Valamit mond is, zengő susogással,

S az olyan, mint egy bús gyerekszobás dal:

Rég elfeledtük gügyögő szavát,

Csak egy-egy dalos foszlány téved olykor

Valami nagy-nagy messzeségen át.

És ez az arc ilyenkor mindenem.

Mert nem igaz, hogy még mások is vannak:

Az egész élet ez a kis szoba,

Ezek a régi halkszavú hatalmak,

És ez a fázó, hangos hallgatás,

És ez az arc. És semmi, semmi más.

Egy könnycsepp, és egy tágra nyílt tekintet:

Ez az egész. És abba belenézünk

Az életünket.

Nem ismerjük az életünket. Ha profán módon élünk, még több kérdés lesz, és még nehezebb lesz felfogni - ha lehet..., de nem lehet - mi, miért van. De a nem jól megélt szenteskedő élet sem ad megfelelő választ. Csak a legmélyebben megélt istenhit ad támpontokat ebben a végtelen kivetettségben.

„Betegségekre vezető istenképek többnyire úgy jönnek létre, hogy az Istenről alkotott sokféle elképzelés valamely szempontja válik uralkodóvá.”

[http://www.sek.nyme.hu/egyetemilelkesz/Kereszetnysg%20a%20kultrk%20vlsghban%20SBANXX0012/JEGYZET%20A%20KERESZTÉNYÉG%20A%20KULTÚRÁK%20VÁLSÁGÁBAN%20C.%20KURZUSHOZ/Is-tenképek%20\(9\).pdf](http://www.sek.nyme.hu/egyetemilelkesz/Kereszetnysg%20a%20kultrk%20vlsghban%20SBANXX0012/JEGYZET%20A%20KERESZTÉNYÉG%20A%20KULTÚRÁK%20VÁLSÁGÁBAN%20C.%20KURZUSHOZ/Is-tenképek%20(9).pdf)

Egyik oldalról látható, hogy az emberek milyen felületes, jelentéktelen dolgokkal törődnek, például, hogy a szempilláját hogyan göndörítse. Vagy hasonló jellegű „probléma”, hogy milyen színű ruhához, milyen táskát és cipőt vegyen. Csupa felesleges haszontalanság, ami nekik száncalmasan nem az.

Ugyanakkor a másik oldalon valódi tragédiák vannak. Lásd a görögországi tüzet, ahol már 60-on felül van a halálos áldozatok száma. Emberek az életüket mentve a tengerben állnak, nézve, hogy mindenük elég, s még az életük sincs biztonságban. De ott vannak a betegségek is. Sajnálatos módon szembesültünk azzal, hogy a közvetlen közelünkben csapott le egy gyilkos kór, az akut leukémia. Nagyon észhez térítő, és megdöbbenő nézni a szeretett embert, aki vidáman humorizál, majd két nappal később az intenzíven fekszik, élet és halál között lebegve, mintegy önmagában elvérzik. Ekkor minden összemegy, minden megváltozik, semmi sem ugyanaz, ami volt. Múlik minden, közelről szemlélni, hát még önmagának átélni a halálközeli vergődést, a végtelen kiszolgáltatott nyomorúságot. A szemlélő embernek is megrázó, mindent átértékelő.

Ismert, hogy az emberek hajlandóak az önsorsrontásra is, mivel soruk önmaguk/tetteik gyümölcse, még ha nem is látjuk tisztán az összetevőket. Mikor azt hiheti az ember, aki megy Isten felé, hogy nagyjából érti a dolgokat, tisztességgel él, akkor is megéli – nincs semmire sem biztosíték, mert egy mikronnyi részét látja ennek a végtelen kontinuitásnak... -, s mellőle embertársai időnként a tragédiába belecsúsznak, vagy ennek nyomán végleg eltűnnek. Lesznek felesleges, de mégis feltett kérdések: hogy miért az egyiket támadja meg? Miért nem a másikat? Miért van a rák? Miért van az, hogy ugyanaz a kezelés, ugyanaz az orvosi csapat az egyiket meg tudja menteni, a másikat nem?

Hiába tudjuk józanul, eszünkkel a választ, mégis kivetett emberként jólesik/kell(...) nyomorultul kicsit üvöltözni az Ég felé. Ugyanakkor itt is egyértelmű, hogy az ember sorsa a saját kezében, az

eddig összes tettében van. Az, ami döntő, hogy mélyen a tudatalattijában mi van az emberben, hogy ez a sokaknál meglévő önpusztító – mert az is lehet... – mechanizmus beindul vagy nem.

Azt gondoljuk, hogy sok mindent tudunk, és rá kell jönni, hogy semmit sem ismerünk a maga valójában. Képzeljük el a végtelenből kiragadott talán 1 mikronnyi részecskét, ez durván a 100 éves életünk a Földön, a három dimenzióban. S mi ebből a szeletkéből próbálunk következtetni a végtelen események sorára, de ez hasztalan. Mi, a harmadik személy, ebben a végtelen meccsben nem vagyunk autentikusak, kivéve, ha mi is részesei voltunk az eseményeknek azzal, hogy kiváltottuk a dolgokat. Ha az ember mélyre megy, elég sok mindent megtudhat, majd hirtelen rájön, annál is kevesebbet ért, tud, mint addig gondolta, s nem marad más, mint a végtelen kiszolgáltatottság. Nem ismeri fel a maga alkotta sorának végtelen elemeit, következményeit. Mi, emberek a jelenlegi butaságunkban olyan „erőknek” / következményeknek vagyunk a „hatalmában”, amiket valamikor mi alkottunk, de most nem számolunk vele. Sokszor felteszik a kérdést „Uram, könyörülj meg rajtam.” Igen, ez egyszerű lenne, de Isten nekünk semmiféle kárt nem okoz, maximum kiment a saját karmaink közül, ha Felé kapitulálunk. Ha ez a könyörgés az Isten felé való kapituláció része, akkor akár eredményes is lehet, mivel a szabad akarat /részben vagy egészben/ átadódik Istennek.

Kinek kellene megkönyörölni rajtunk? Hát saját magunknak! Mi a megoldás? Hitem és meggyőződéseim szerint mindenkinek, aki nem Isten felé ment eddig, irányt kell változtatnia. Valóban meg kell térni, nagyon mélyen, megrázóan kell tenni, hogy arccal a földre borulva, zokogva visszatérjünk a kiinduló pontunkhoz, Istenhez. Visszaadni a szabad akaratot és Avilai Szt. Teréz nyomán kimondani: „**Isten egyedül elég!**”. Lassan – ezek után...– talán megtudom ki és miért vagyok itt e Földön.

Sík Sándor: **A titok** / A belülvalók mécse (1912) III.

Akikről azt hiszik, hogy én vagyok
Sokszor van úgy, hogy mindent értek.
Ilyenkor a szemébe bámulok
Annak, aki csak árnyék és kísértet,
Aki az én helyemen áll.
Akiről azt hiszik, hogy én vagyok,
És aki idegen, mint a halál.
Ó áldott, áldott ködsüveg!
Mosolygó maszkom, víg búvóhelyem.
Milyen halott vagy, milyen jéghideg!
Szűrő szemedből olyan fény rezeg,

Végzetes ellentétek

Mint egy csikorgó téli éjjelen
Felhők mögött halódó holdsugáron.
De én szeretlek, én mégis szeretlek,
Szegény bolondos árnyék, néma párom,
Bús álcám. Hisz csak te vagy az enyém.
Enyém az arcod és enyém a lelked,
Álomkóros, fehérlő, furcsa lelked,
És nekik mégis te vagy én.
Mert sokszor oly jó megbújni mögéd
És érezni, hogy eltakarsz,
És úgy nézni a nagy világba szét,
És mosolyogni nagy-nagy szeretettel,
Megbékélt, boldog remeteszemekkel
Mindent, ami zsivajgás és mindent, ami harc.
Lásd, én álarcom, én azért szeretlek.
És néha, álmok árnyas estelén:
Úgy tűnik idegen arcod elém,
Mint azok elé, akik rádnevetnek,
S az én nevemet nevezik nevednek,
És azt hiszik, hogy te vagy én.

Igen, egyetlen variáció marad, imádni Istent, de mellette még ott van, hogy átadjuk az akaratunkat is, mert egyedül Ő tudja, hogy mi a jó nekünk.

Végzetes ellentétek, vagy csak nem értjük, hogy lehet egyszerre a földi embernek ellentétes dolgokat megérteni, megtenni? Pl. Imádkozni valakiért és meghagyni a szabad akaratát, és ebbe, bármi történik is, csalódás nélkül belenyugodni? Ez az igazán alázatos feladat, még inkább, amikor ennek az eredményét vagy eredménytelenségét, pl. a halál tényét kell elfogadni. Ugyanakkor az is ott van, hogy mindenkihez Isten arcát kell vinni. A földi életben nincs egy perc, sem egy másodperc nyugalom, amit biztonságban tölthetünk. Biztosak lehetünk abban, hogy úgy folyik el visszafordíthatatlanul az idő, a lét a fejünk fölül, mint egy folyónak a vize.

Az életünket mi akartuk, így a halálunkat is mi akarjuk, még ha ezt nem is így gondoljuk. Tudat alatt szépen ki tudjuk végezni magunkat, ha nem nézünk szembe valódi énünkkel. Nem lehet magunkon kívül senkit sem okolni, ha jól megkaparjuk a dolgok mélyét, kiderül, hogy a földi betegséget is mi akartuk, talán úgy előidézve, hogy nem kívánunk élni, és ezt a kívánságot a test a gyenge pontján teljesíti. Nagyon gondoljuk meg, miket kívánunk magunknak.

Valójában, hogy mi az élet, és hogyan működik, nem tudjuk. Kérdés, hogy valaha ebben a testi formában, anyagi kötöttségekkel, fel tudjuk-e fogni igazi voltunkat? Miután mindent nem láthatunk

be, nincs más, mint alázattal szemlélni, amit nekünk mutatnak, adnak, közben a legjobban befogadóvá tenni magunkat Isten igazságának megértésére. Legegyszerűbb módja ennek, kérni az ő akaratát és tovább menni, beismerve vándorló nyomorúságunkat, beismerve, hogy talán az valami, és nem tudok mást kérni az Istentől, minthogy az összes nyomorult betegen, rákosen, fiatalon úgy segítsen, hogy meg tudjon akarni gyógyulni, ha ez összevág a teljes sorsával. Köszönöm Uram.

A cikk írója: Varga Péterné/ Pável Márta, katolikus hittanár, az AQUILA Párt elnöke, 25 éve az AQUILA kat. közösség létrehozója és vezetője. Két könyve jelent meg (Akinek füle van a hallásra, az hallja meg, valamint A misztikus teológia alapjai) és egy Hazafelé címmel folyamatban van. Publikációi megtekinthetők a www.aqp.hu valamint a <http://www.sasmarta.eoldal.hu> oldalon.

Rizmayer Péter

Szent Ágoston Vallomások című művének olvasása közben

A következő rövid írás (ahogy azt a cím is jelzi) nem a Vallomások című műnek egy átfogó elemzése, inkább gondolatokat, impulzusokat rögzít, amelyek a mű olvasásakor, vagy azzal egyidőben keletkeztek.

Ágoston 354-ben született, a Vallomásokat megtérés után 11 évvel kezdte írni, 397 és 400 között írta meg. Ahogy olvassa az ember a Vallomásokat, megdöbbenő az a koncentrálttság, mélység, átfogó látásmód, ami a szövegben tapasztalható. Szent Ágoston már istenhívőként vet számot a saját múltjával. Platón barlanghasonlatához hasonlítva olyan az író nézőpontja, mint aki már kijutott a fényre, és most visszatekint vágyaktól lekötözött barlangban töltött éveire. De talán még pontosabb az a kép, hogy Ágoston már egy földről elrugaszkodott isteni SAS, aki visszanéz abba a földben lévő vékony, jelentéktelen és nem túl mély „furatra”, amelynek mélyén eddig élt és amelyet – amíg ki nem jött onnan –, a világnak gondolt. Isteni SAS-ként már olyan hatalmas, hogy bele sem férne ebbe a „furatba”, amelyet korábban az egész világgal azonosított. A következő három bekezdésben a műhöz kapcsolódóan a loglocalról (ennek eredetéről és jelentéséről a következő bekezdésben olvasható), Istenről, mint az egyetlen szilárd pontról és a személyiség megszületéséről lesz szó.

Loglocal 1

A „loglocal” szót Pável Márta alkotta meg, jelentése hasonló a „májá” vagy „maya” szanszkrit szóhoz, azt fejezi ki, hogy „...az egész világ felfogható úgy is, mint egy káprázat, mert igazából semmi, csak a tudatomillúziója.” A Vallomásokat olvasva úgy képzelem el ennek az illúziónak a működését, mint egy óriási fának a leveleit, amelyek elállják a napfény (amit azonosíthatunk az isteni fényvel, az igazsággal) útját, és amikor a szél elmozdít egy-egy levelet, akkor előtör mögüle a napfény, az Isten fénye. A Vallomásokban úgy látom, hogy Ágoston az életrajzi eseményekben valójában ezeket az „elmozdulásokat” írja meg, ahol minden egyes esemény egy ilyen „falevél”, amely elmozdul, és amely mögül Isten fénye bevilágít az életébe. A megtérés végül magának a fának a részben történő eltűnése, megváltozása. Az egyik részben jóbarátjának elvesztéséről így ír: „Láz emésztette a jóbarátomat. Sokáig hevert halálos verítékben eszméletlenül. Midőn már tűnőfélben volt fölötte reménységünk, megkeresztelték

őt, bár erről már semmit sem tudott. Én sem törődtem ezzel. Vakmerően bizakodtam, hogy a tőlem kapott tanítás menti meg inkább a fiú életét és nem az ő tudtán kívül a testét érintő keresztvíz. Ámde másképpen történt egészen a dolog. Ugyanis magához tért és meggyógyult. Mihelyt szóba elegyedhettem vele (hamar volt ez, alig hogy hangra nyitotta ajakát, hiszen egy pillanatig sem hagytam őt magára), csúfolódással kísérleteztem nála az ájultan és eszméletlenül fölvetett keresztség miatt. Már megtudta a keresztelést, és biztosra vettem, hogy együtt kacag majd ő is velem. Azonban visszaborzadt tőlem, mintha ellensége volnék és hamar keletkező, csodálatos nyíltsággal arra intett, hogy hagyjam abba az efféle beszédet, ha barátságra még adok valamit. Meghökentem és iszonyú zavarba jöttem, de béklyót vertem minden érzésemre. (...) Pár nap múlva, mikor éppen nem voltam nála, fölédett a láz és a fiú meghalt." Ebben a részben látható, ahogy barátja halálakor Isten bevilágít Szent Ágoston „életébe”.

Loglocal 2

Az illúzióknak nem lehet szilárd pontja, hiszen ha lenne, akkor nem lenne illúzió. Visszautalva Pável Márta fent idézett loglocal definíciójára, az egész világ illúzió, a tudat illúziója. Ha az egész világ egyetlen illúzió, amelynek nincs szilárd pontja, akkor minden egyes legkisebb változás a tudatban az egész világ illúzióját „átrendezi”, hiszen nem beszélhetünk „szilárd” részekről, ami állandó volna és ellenállna bárminek is. Vagyis minden egyes rezdülés átrendezi az egész univerzumot. A tévedés és szenvedés forrása az, hogy az ember hamis módon az illúziót hiszi a valóságnak („Tehát a hamisság olyankor fordul elő, midőn úgy vélik az emberek, hogy létezik a nem létező...”), és ebben szeretne szilárd pontra lelni, ami lehetetlen. Ennek a megtapasztalása átjárja a Vallomásokat: „Íme, milyen betegen sínylődik a lélek, ha nem tapadt még oda a szilárd igazsághoz. Ahogyan a szó szellői fújdognak a vélekedők melléből-szívéből, úgy röppen a lélek, hajladozik, csetlik-visszabotlik, világosságát köd és felhő rejti s az igazságot meg nem pillanthatja. Pedig íme, előttünk van az igazság.” „Bolyongó lehelet én, még mindig nem tértem vissza hozzád. Csavargó utaimon sem benned, sem bennem, sem az anyagi világban nem létező dolgokra lestem. Nem is igazságod alkotta ezeket nekem, hanem csupán hiú képzelgéseim költötte valamennyit az anyagi világ nyomán.” Az egyetlen szilárd pont, ami van, az egyedül Isten. A Vallomások nemcsak egy életút, egy megtérés története, hanem annak a leírása is, hogy egyedül Istenben vagyunk képesek megismerni önmagunkat. Önmagunkhoz Istenen keresztül vezet az út.

A Vallomások utolsó (XII.) könyvének XVI. fejezetében arról ír, hogy egyedül az Isten ismeri magát teljes mivoltában: „Egyedül Te ismered Magadat teljesen olyannak, amilyen vagy, Uram. Változatlanul létezel, megismerésed örök és akarásod is örökre változatlan. Léted ismer és akar változatlanul, tudásod örökre létezik, s akar és akarásod van és ismer változatlanul. Nem látszik igazságos dolognak előtted, hogy amint a változhatatlan világosság ismeri magát, éppen úgy ismerje Őt a világosságot csupán tőled nyerő változó teremteny. Ezért a „lelkem utánad, mint a szomjas föld eped”, mert amint magától meg nem világosulhat, éppen úgy magából meg sem elégülhet. Úgy van ugyanis nálad az élet forrásvize, ahogyan világossággoddal majd világosságot látunk.” A fenti részben szenvedélyesen ír Szent Ágoston arról, hogy mennyire vágyik arra, hogy Istenben végre tökéletesen megismerje önmagát. Ágoston a Vallomásokban már kívülről látja saját korábbi énjét, képes szembenézni vele, kívülről szemlélni, megfogni, megragadni. A mű végén olvasható fenti idézetből azonban az is világos, hogy az az én, aki szembenéz korábbi énjével, tisztában van azzal, hogy önmagát még nem ismeri tökéletesen, és – ahogy fent is írtam – továbbra is töretlenül vágyik annak még teljesebb megismerésére.

A személyiség megszületése

Redl Károly a Vallomásokhoz írt Utószóban többek között ezt írja: „Ez a mű mintegy határkőként magaslik az ókor és az újabb kor között, s jelzi a nagy fordulatot, a szubjektivitás, az emberi személyiség megszületését. Az európai irodalomban első ízben tekinthetünk bele az emberi lélek mélységeibe...” Szent Ágoston abban a zűrzavaros időkben, mikor „az egyén már szervesetlennek érzi a közösséghez, az államhoz, a világhoz fűződő kapcsolatait”, utat mutat. Megmutatja, hogy az ember mennyire törekeny, sebezhető, de Isten mindig jelen van, és ha a lélek kész rá, és akarja, akkor a segítségével eljuthat Őhozzá, az egyedül biztoshoz, és benne újjászülethet.

A Vallomások olyan, mintha Ágoston a saját életét feláldozná, és kitárulkozna annak érdekében, hogy a saját példájából mások erőit meríthessenek. A Vallomások – ahogy Redl Károlytól fent már idéztem – a személyiség megszületése. Ez azt jelenti, hogy – követve Szent Ágostont – egyedül Istenben lehetséges az igazi személyiség megszületése. Egyedül Istenben lehetséges az igazi valónkat megtalálni és leszámolni az „illúzióval”, a hamis énnel. Minél mélyebben adjuk át magunkat Istennek, annál közelebb kerülünk az igazi valónkhöz. Ennek tükrében (is) érthetetlen az az újabb kori törekvés, amely megpróbálja Európa keresztény gyökereit megtagadni, hiszen ez azt jelenti, hogy megfosztanak (vagy legalábbis

messzire taszítanak) a mindenkori egyént attól, hogy megtalálja önmagát és önálló, autentikus személyiséggé váljon.

Nehéz lenne felmérni azt az óriási hatást, amit a Vallomások gyakorolt a későbbi korokra. Ezért – befejezésként – álljon itt egyetlen példa, a szintén szent és szintén egyháztanító Avilai Szent Teréz példája. Ő Önéletrajzában így ír: „Ó, Uram! mennyire el kell szörnyűködnöm, hogy a szívem, Istennek annyi kegyelme ellenére oly kemény volt! Rémülve gondolok arra, mennyire tehetetlen voltam, s milyen bilincsek tartottak vissza attól, hogy egészen odaadjam magamat Istennek! Mikor elkezdtem olvasni a Vallomásokat, mintha csak a saját lelki állapotomat láttam volna bennök; s buzgón kezdtem magamat ezen dicső szent pártfogásába ajánlani. Mikor eljutottam megtéréséhez, s olvastam arról a szóatról, amelyet a kertben hallott: mintha csak hozzám intézte volna azt az Úr; a szívem egészen úgy érezte; s hosszú ideig sírtam és zokogtam: annyira áthatotta egész bensőmet a bűnbánat és a fájdalom. Ó mit nem szenved az emberi lélek, Uram! ha egyszer elvesztette szabadságát; ha nem ura többé önmagának, amint illenék lennie! Micsoda gyötrelmeket kell elviselnie! Én igazán csodálom, hogy miképpen voltam képes túlélni azokat a kínokat! Áldott legyen az Úr, aki életre támasztott ebből a halálnál is halálosabb állapotból! Azt hiszem a lelkem akkor igen nagy erőt kapott Ő Szent Felségétől! Meghallotta segélykiáltásomat, és megesett a szíve könnyeimben. Elkezdett nőni bennem a vágy, hogy minél több időt tölthessek Ővele.”

Irodalom

- Aurelius Augustinus: Vallomások, Gondolat Kiadó, Budapest, 1982.
- Pável Márta: „Akinek füle van a hallásra, az hallja meg”, magánkiadás, Budapest, 2009.
- http://www.southeast-europe.org/pdf/12/DKE_12_M_E_Peter-Monika_Agoston.pdf
- Jézusról nevezett Szent Terézia Összes Művei Önéletrajz. Adalbertus Kuster Censor dioecesanus Num. 2.932/1927., ford. Szent Teréziáról nevezett Ernő atya.

A cikk írója: Rizmayer Péter, a Pázmány Péter Katolikus Egyetemen diplomázott magyar és esztétika szakokon. Korábban tanított, jelenleg projektmenedzserként dolgozik. 15 éve van az AQUILA Közösségben, az AQUILA Magazinban és a Tüllépésben is rendszeresen publikál.

Pável Márta

Háromdimenziós vagy transzcendens Istenkép a nyerő

(2. variáció, gondolkozzunk mélyebben...)

„Az emberek Istent gyakran úgy élik meg, mint valami gyötrő szellemet, vagy kicsinyes könyvelőt, önkényes zsarnokot, vagy könyörtelen Bíró-istent. Ilyenkor többnyire a gyermekkorból származó, az élettel és a szeretettel kapcsolatos - alapvetően negatív - tapasztalatok rejlenek a háttérben, amelyek a szülők negatívan megélt személyiségjegyeinek Istenre való vetítései. Ilyen módon a keresztény örömhír „vészírré” formálódik, és démoni istenképekkel jellemzett hiedelmekké torzul:”

ISTENKÉPEK (FORRÁS: K. FRIELINGSDORF, ISTENKÉPEK, BP. 2007.)

[http://www.sek.nyme.hu/egyetemilelkesz/Keresztynysg%20a%20kultrk%20vlsghban%20SBANXX0012/JEGYZET%20A%20KERESZTÉNYSÉG%20A%20KULTÚRÁK%20VÁLSÁGÁ-BAN%20C.%20KURZUSHOZ/Istenképek%20\(9\).pdf](http://www.sek.nyme.hu/egyetemilelkesz/Keresztynysg%20a%20kultrk%20vlsghban%20SBANXX0012/JEGYZET%20A%20KERESZTÉNYSÉG%20A%20KULTÚRÁK%20VÁLSÁGÁ-BAN%20C.%20KURZUSHOZ/Istenképek%20(9).pdf)

Az ilyen istenkép többet árt, mint használ. Sőt, ha ebben nevelkedik valaki, igen nehéz ebből kihozni.

S még egy idézet ugyanonnan: "A démonikus istenképek feltűnő szaporodását tapasztaljuk manapság egyes okkult mozgalmakban, a sátánkultuszokban, egyes asztrológiai tanácsadók, fundamentális színezetű közösségek és szekták körében. E csoportokban a vallásosán szocializált egyének negatív, elfojtott istenképei aktiválódhatnak, amelyek a személyt negatív függésben tartják."

Ezen a téren is nagy baj van, mivel hinni akaró emberek nem jutnak mély, elfogadható, XXI. századi magyarázatokat adó tiszta forráshoz. Most kritikai megjegyzéseimet mellőzöm. Tény viszont az, hogy ha autentikus, önzetlen forrás alig van, nem lehet csodálkozni a különböző elferdüléseken. Isten létezik, kikívánczik belőlünk úgy, hogy láthatóvá akar lenni az életünkben. De ez nem egyszerű, sőt nagyon-nagyon bonyolult és iszonyatosan nagy alázatot igényel ennek a megértése, elfogadása. Mikor a hívő ember abban reménykedve, hogy lelkiileg is épülhet, hall valami felemelőt, helyette többnyire mélységes csalódásban lesz része, mint pl. pár hete, vasárnap egy paptól kirohanást hallhattunk az ezoterikusok ellen. Elgondolkodtam, ilyen egyszerűen lesöpörhető valami? Van valami negatív élménye, vagy megmondták neki, most ezt kell irtni, vagy valóban rossznak látja...?

De akkor sem így kellene, tudhatná, hogy ma, amit tiltanak az lesz a vonzó.

Hogy ki az Isten, azt úgy vélem valamennyire - amennyire ember tudhatja... - tudom, hogyan található meg, azt is (imában, de főként elmélkedésekben), de az megdöbben, hogy az arra hivatott szervezetnél még mindig nem tudják.

A prédikációban elhangzott, hogy van, aki valamiféle energiának veszi az Istent. Aki így gondolkodik, az rögtön menjen hátra gyónni. Itt szeretném megkérdezni a tisztelt atyát, hogy ezzel hányadik parancsolatot sértették meg? Szerintem egyiket sem. Ha valaki nem abban a háromdimenziós istenképben gondolkodik, amiben a pap, már gyónni kéne?! Nem hinném.

EDWARD SCHILLEBEECKX tanulmánya: „Ennek a vallási gyakorlatnak tehát egészen új adottsággal kell szembenéznie. Arra kell vállalkoznia, hogy az ipari, városiasodott, a tudományok és a technológiai tervezés által vezérelt világban jobb jövőt valósítson meg az emberiség számára. Ennek megfelelően maguktól megszűnnek a vallás bizonyos – a korábbi társadalomban az egyházak által betöltött – funkciói.”

<http://www.merleg-digest.eu/isten-az-ember-jovoje-uj-istenkep-szekularizalodas-es-az-ember-jovoje-a-foldon/>

Ha az egészset sokkal finomabban nézzük, nagyon más megközelítésen is el kellene gondolkodni: uo. „Akár akarjuk, akár nem, a béta- és a gamma-szakterületek, vagyis a természettudományok, a technika és a viselkedéskutatás egyre nagyobb befolyással van a mai életre, és az embert a jövő felé irányítja. A múltat értelmező és ismét aktualizálni akaró „szellemtudományokkal” vagy alfa-szakirányokkal ellentétben a természet- és viselkedéstudományok lényegileg a jövőre vonatkoznak.”

Igen, de milyen a jövő, hova fut ki, ha a vallásosságunkat vagy istenképünket nézzük? A jövő igen messze van a még ma is élő, nekem szálnalmas ábrázolásoktól, ige hirdetésekől, elvárásoktól. Úgy vélem, hogy akinek ez a kép jó, gyónni se menjen, ez sehova sem elég. Ez nem tartható és a vaskos agyaggalamb - ahogy magát a Szentlelket elképzelik - sem.

Uo. „A vallás mindenkor a konkrét életben talál rá saját kifejezési formáira és saját életterére. A világban megtestesült, inkarnálódott közösségként maga is társadalmi képződmény.” S ez tény, ezt semmiféle prédikációval nem lehet megakadályozni. Hozzátenném, ha a modern, kereső ember, Istent energiaként vagy fényként, erőként, ugyanakkor személyként fogja fel, el kell fogadni, utána kellene „menni”, szerintem ezeket a fogalmakat „katolizálni” kellene.

Sajnos még sehol sem tartunk a szekularizált világgal szembeni harcban. S ha így folytatjuk, veszteni fogunk. Vagy 15 évvel ezelőtt egy azóta elhunyt pap, azt prédikálta, hogy Illés, Mózes és Jézus ülnek a felhőkön. Az a pap végtelenül jámbor, jó szándékú, de gyermekded volt.

Uo. ” Korunk radikális átalakulása azonban arra ösztönzi a vallást, hogy funkcióját egy új, jövőre irányuló kultúrában töltsse be. Ennek a vallási gyakorlatnak tehát egészen új adottsággal kell szembenéznie.”

Aki megpróbálja a 21. századi embert ezzel a középkoritól is régebbi Istenképpel bebetetni, ráerőszakolni, az nagyon rosszat tesz a hitüknek és a hit további elfogadásának. A 21. század emberének ez így már nem adható be! Nem gyűlölködni, meg agyonhallgatni kellene a dolgokat, hanem becsületes, rugalmasan gondolkodó, jószándékú, Isten ügyét néző vitákat kellene lefolytatni, Istenért. Ugyanis a többi abszolút nem érdekes!

Most is kérem, hogy XXI. századi módon gondolkodjunk - ha az ego, meg gőg engedné...-, nem kellene félni: olyan mély Isten bölcsessége, léte, hogy nem csorbulna ki, akkor is biblikus maradna. Ismétlem, iszonyatosan sok a középkori (vagy avíttabb) kép, ami-ben élnek a keresztények, pedig Isten rugalmasan követhető, sőt ha meghalljuk, felismerjük, mindig a tudomány előtt jár.

Itt nem azt mondom, hogy az ezotéria tudomány, de semmit sem kellene lesarkítani, mert ebbe a gyűjtőfogalomba ma nagyon sok mindent belepréselnek, akár jogos, akár nem. Viszont a fizika, a matematika már komolyabban vehető, már amennyire a szűk látókörű földi dolgaink komolyan vehetők.

Viszont vannak határmezsgyék, amik kitágítják, rugalmassá teszik a tudatot. Ilyen pl. az elmélkedés. S ezzel, egy eddig általánosságban és gyakorlatban nem ismert, még tömegek számára el sem fogadott, újfajta Istenkapcsolat alakulhat ki. Ezt is elfogadással, megértéssel, szeretettel kellene elemeznie, megismernie az egyháznak. Főleg, mivel ez nem új, már misztikus nagy szentjeink is gyakorolták, pl. Avilai Szt. Teréz.

Változik az, amit megértünk Istenről, mivel elmélkedésekben közelebb vonz magához, jobban ismerhetjük, még ha ezt is kétkedéssel fogadják. Sok újat, a XXI. századnak megfelelő Istent közelítő képet kaphatunk, ami miatt nem kellene a gyónást felajánlani, mert nem bűn.

Jézus egyre szubtilisebb gondolkodásra hívogat minket, amibe beleillik..., sőt megelőzi az a kép, amit Isten elmélkedésekben magáról közöl. Az ilyen mélyebb úton járók számára sem – sőt... - nem kérdés, hogy Isten a személy, de nem úgy személy, ahogy mi vagyunk személyek, nem emberi személy, mert mi sem attól vagyunk személyek, hogy testben vagyunk. Ugyanis az ember, ha meghal, akkor már testté (=hulla) és lélekké válik szét. Nem a test hordozza azt a személyt - és itt ez a szóhasználat is kérdéses... - maximum másokban ez a levetett, elkopott test egy ideig, az emlékeket hordozza.

Egyértelmű, hogy a személyiségünket valamilyen módon a lélek viszi tovább, mivel a lelkünk a legfőbb személytől, Istentől van. Isten az abszolút személy, de semmi köze nincs a testhez (amit Krisztus időlegesen magára vett miattunk, többek között, hogy szóval is beszélhessen velünk). Isteni léleknek nem is lesz köze a testhez - nem ebben hasonlítottunk rá -, mert ha köze lenne a testhez, Ő sem lenne halhatatlan, és ezzel Isten sem lenne. Mivel a test romlandó, így a lélek halhatatlanságáról és az isteni örökkévalóságról elfelejthetnénk beszélni. De nem így van.

Jézus Krisztus nem e világból való, s minket meg akar világosítani, az Ő világát megérteni, már amennyire ezt bírjuk.

Olvasható, hogy a János evangélium tele van az Isten világosságával, kvázi fényével. Jn 3.19 Ez az ítélet: a világosság a világba jött, de az emberek jobban szerették a sötétséget, mint a világosságot, mert tetteik gonoszak voltak.

Vagy: Jn 9.5 "Amíg e világban vagyok, világossága vagyok a világnak."

DE Isten nem távozik végleg a mi világunkból, nem hagy magunkra minket, hanem mikor kibírjuk/felfogjuk, elmondaná azt, ami közelítene a valóságos ragyogó Istenhez. Jn 16.12 Még sok mondanivalóm volna, de nem vagytok hozzá elég erősek. Jn 16.13 Hanem amikor eljön az Igazság Leke, ő majd elvezet benneteket a teljes igazságra. Nem magától fog beszélni, hanem azt mondja el, amit hall, és a jövődőt fogja hirdetni nektek. Ez van írva a Bibliában, igaz az egyházunk tanai szerint a kinyilatkoztatás kora lezárult, de az írás szerint sem, meg ahogyan minket tanít, aszerint sem. Erről Jézus valahogy nem tud...! S mikor egy-egy katolikus csoport (hangsúlyozom, nem ezoterikus!), Jézus vezetésével a megértésben mélyebbre megy, felismeri, hogy Isten nem a formavilágban van, hanem azon túl is, sőt az a valóshoz jobban közelítő istenkép, akkor gyónásra szólítják fel. Milyen szánalmas ez!

Az isteni világosság / fény / erő, ami nem anyagi, mind szánalmas szókincsünk fogalmi zavarai miatt vannak, mert fogalmunk sincs arra vonatkozólag, hogyan lehetne szavak szintjén visszaadni, ki az Isten!

Sokkal rosszabb; ha végtelen értelem, fény, hatalmas erőmegnyilvánulás helyett az Urat szakállas bácsiként képzelgetik el. Mint előbb említettem: ott feszítetik a Szentháromságos Istent egy öreg és egy fiatal férfiban, meg egy vaskos galambban. Ezeket le kellene szedni, el kellene távolítani, múzeumi tárgyak.

Nem szabadna ennyire lehúzni a három dimenzióba az Urat, a LÉ-TET, az Atyát, az abszolút fényt, abszolút erőt, akiben már semmiféle anyagi sincsen. Mindez Ő, az Isten, aki legértelmesebb, minden tulajdonságok hordozója, abszolút személy, s minden létező tőle nyeri a létét.

És ha jól éljük az életünket, Hozzá térünk vissza. Viszont mondhatnánk azt is, de nem földi értelemben, hogy Ő az abszolút erő, akár energia, egy olyan fajta hatalmas megnyilvánulás, amit leírni nem, csak körülírni bírunk. Isten különböző fokokban tud megnyilvánulni, s tudom, ezt elég nehéz megérteni, de meg kéne próbálni, ahelyett hogy a jószándékú kereső és találó hívek ledorongolásával foglalkoznának, a szeretet és a szolgálat jegyében.

Azt az istenképet, amit Jézus, János apostol stb. képviselt, sőt sugallt, szeretném átadni a 21. századi embernek. Ez olyan istenkép, amit semmiféle fizika, semmiféle földi tudománynak vívmánya nem tud kikezdeni, csak a rossz megközelítés.

A Bibliában az alábbi sorok pont erre utalnak, aki azt hiszi, hogy lát, az gondolkodjon el, valóban lát-e?

Jn 9.39 Jézus pedig azt mondta: *"Azért jöttem a világba, hogy ítéletet tartsak, hogy akik nem látnak, azok lássanak, és akik látnak, azok vakok legyenek."*

A cikk írója: Varga Péterné/ Pável Márta, katolikus hittanár, az AQUILA Párt elnöke, 30 éve az AQUILA kat. közösség létrehozója és vezetője. Két könyve jelent meg (Akinek füle van a hallásra, az hallja meg, valamint A misztikus teológia alapjai) és egy Hazafelé címmel folyamatban van. Publikációi megtekinthetők a www.aqp.hu valamint a <http://www.sasmarta.eoldal.hu> oldalon.

Márkus Edit
Az ima

A hívő ember életében egy mindennapos, gyakori eszköz az ima. Az ima több fajtája létezik a vallásgyakorlatban, létezik ajakima, elmélkedő, szemlélődő ima. Imádkozni lehet Jézushoz, Szűzanyához, a szentekhez. Ebben az írásban arra teszek kísérletet, hogy közelebbről megnézzem az ima folyamatát, teszem ezt abban a re-

ményben, hogy a folyamat megismerésével az ima lényege is feltárulkozik előttünk: az ima nem a világtól való menekülés vagy aféle pótcselekvés, hanem az alapvető eszköz a hívő ember útja során, mely átalakul, megújul, elmélyül, ahogy haladunk előre.

Kisgyermekkorban szüleink megtanítanak minket imádkozni. Begyakorlott mondatok rutinszerű elisméltése esténként egyfajta szokássá válik, amelynek haszna talán csak annyi, hogy később már

gondolkodó fejjel Jézushoz tudunk fordulni a megszokott időben: esténként illetve reggelenként végiggondolva az egész napunkat, lezárva, feloldva az aznapi történéseket. A kisgyermek fejében nem fordul meg a kétely, hogy Jézus nem hallja vagy hallgatja meg az imát. Ezen hozzáállás megőrzése fontos lenne egész felnőtt korban is, hiszen ez a kérő ima alapja. Karl Rahner ír arról, hogy felnőttként milyen nehéz ezt elhinni: *„Mennyi fáradtsággal jár, mily sok tapasztalatra és gyakori nekigyürkőzésre van szükség, amíg legyőzi azt az érzést, hogy az imádság talán csak önszuggesztió!...ehhez a névtelen Istenhez, a kimondhatatlan titokhoz nem lehet szavakkal közeledni.”*¹

Az ima fajtái, történetiségét tekintve jó összefoglalást ad a katolikus lexikon (<http://lexikon.katolikus.hu/I/im%C3%A1ds%C3%A1g.html>).

A felnőtt hívő az ajakimát rendszeresen gyakorolja: kötött vagy kötetlen formában is. Előbbire a legszebb példa a Miatyánk – melynek értelmezésére szűk keretet adna ez a kis írás² –, amelyet jól átgondolva, mélyen beleélve magunkat akár fél órát is imádkozhatnánk. Illetve benne van ebben az imában minden, amit az embernek tennie kell Égen és Földön. A Szűzanyához szóló Üdvözlég, Mária imát leggyakrabban a Rózsafüzér során szoktuk elmondani. Napjainkban a fiatalok nagy része már nem imádkozza ezt, inkább az idősebb hívek imagyakorlatában van benne. Oka ennek az is, hogy egy mélyen, igazán átélt Rózsafüzér elmondása egy órát vesz igénybe. Kötetlen formában a hívő ember megfogalmazza a saját kérései, könyörgései. Sok esetben e két ima ötvözése valósul meg, pár mondattal kiegészül a Miatyánk vagy az Üdvözlég. Nézzük most meg, mi történik az emberrel, amikor igazán így imádkozik. Az ember a bajával járul Jézus illetve Szűzanya és a Szentek elé. Órigenész szerint Jézus azt tanítja: *„Kérjétek a nagy dolgokat, és kicsiket megkapjátok ráadásképpen!”*³ Mélyen, beleadva minden erejét kéri Őket, hogy segítsenek, szüntessék meg a problémát. A kétely persze végig jelen van, hogy földi szemszögből tud-e mennyei dolgot kérni. Odateszi ezért minden mondata mellé, hogy Isten akarata legyen meg, de ha ezzel nem ütközik az ő kérése, akkor újból és újból kéri Istent, adja meg, amit kér. Az ember úgy érzi, csak akkor lehet egyáltalán hatása az imájának, ha összeszedi minden erejét és akaratát. Minden kósza gondolatát visszahúzza, egyetlen kéréssé sűríti magát, hogy áthatoljon az akadályokon a kérése. Akadálynak látja az ima fényében a saját problémás életét is, a távolságot közte és a transzcendencia között.

---

¹ Karl Rahner: Hit szeretet remény 73, 139. oldal

² Órigenész: *Az imádságról és a vértanúságról* című művében a Miatyánk többféleszintű értelmezését tárja elénk

³uo. 43. oldal

Mégis ott a remény, hogy imája meghallgatásra talál, ahogy a kisgyermek panaszait is meghallgatja az édesanyja vagy édesapja, és igyekszik teljesíteni a kérését. Egy ilyen erős ima után az ember azt érzi, nem is tud már többet mondani, belesűrített mindent a könnyörgésébe, minden ez után elhangzott mondat vagy sóhaj felesleges lenne. Egyfajta megkönnyebbülés is úrrá lehet az imádkozón, hogy megtett mindent, amit emberileg lehetett... Mégis ott marad a nyugtalanító gondolat, elég volt-e ez az ima, nem kell-e ezt újból és újból megismételni? Megismételni legalább ilyen intenzitással másnap meg harmadnap, meg talán folyamatosan. Ha ebbe belegondolunk, az emberi akarat elfáradhat, a figyelem ellankadhat akármilyen nagy baj esetén is, nem tudunk így, tartósan, ugyanolyan szívvel kérni. Az ember sajnos változékony, nem állandó körülötte a világ sem. A másik rossz érzése az imádkozónak az a keserű felismerés, hogy csak a bajban tud ilyen elemi erővel imádkozni. Ahogy szokták mondani: *zuhanó gépen nincsen ateista*.

Az ima sikerességét illetően is több mindennel kell szembesülnie a hívőnek. Egyrészt bárhogymé imádkozott is, nem biztos, hogy a probléma vagy a baj megszűnt, nem biztos, hogy az a beteg, akit imába ajánlott, meggyógyul. A sikerre és eredményre orientált ember igen nagy konfliktusok árán tudja elfogadni, ha végül imája nem talál meghallgatásra. Ilyen esetben elborítják a kérdések: *megtettem mindent, elég volt az akaratom, tudtam teljes szívemből imádkozni? Ha igen, akkor miért nem történt meg mégsem a csoda, mi volt az akadály?* Alázattal szemlélve el kell jutni odáig, hogy talán az ő akarata, kérése nem fért bele egy nagyobb isteni tervbe, melynek összefüggéseiből egy kicsinyke szeletkét láthat csak. Nem láthatja, mi a betegnek a legjobb egy felsőbb szemszögből, nem tudhatja, csak sejtheti a másik feladatát. Azt viszont tudni kell, hogy szabad akarattal mindenki rendelkezik. Talán az imája ezt a szabad akaratot gyűrte volna le, talán ezért nem valósult meg a könnyörgése, mert a másik szabad akarat nem ezt akarta.

Sokszor felmerül, hogy az imára igazából az embernek van szüksége, hiszen Isten mindent lát, így tudja az imánk nélkül is, mire várunk. miért könnyörgünk. Rahner az imát az utolsó szónak nevezi, „*amit az elnémulás előtt még kimondhatunk, az utolsó pillanat, amikor az Istennek való teljes önátadás előtt utoljára rendelkezünk magunk felett.*”⁴ Olyan fordulópontféle, ami után már nem tudunk lépni a megkezdett útról, melynek a végét csak sejtjük és reméljük. Rahner mély megfogalmazása szerint az igazi imában Isten tevékenykedik bennünk, amikor imádkozunk, és Isten egyúttal a megszólított is,

---

⁴ Karl Rahner: Hit szeretet remény 140. oldal

s a megszólítás helyett inkább csak válaszolunk Neki. Az ima során megtapasztaljuk, hogy az ima elérkezik Istenhez, hogy valamelyest megközelíthető.

A kérő ima jelentősége igen nagy, az Ószövetség például tele van kérő imával Rahner megállapítása szerint Az igazi kérő ima is csak a *„maradéktalan önátadás lelkületével”* valósul meg: *„Élet és halál, egészség vagy betegség, erő vagy erőtlenség, mindaz, ami volt, van és lesz, elveszíti abszolút jellegét, az imádkozó sem fizikailag, sem világnézetileg nem ragaszkodik semmihez. Ha Isten elé járul, szeretetben átadja magát neki, akkor semmit sem óhajt feltétlenül, semmitől sem akar megszabadulni feltétlenül.”*⁵ Az imádkozó ember e harcok és „tengeren való hánykolódások” árán rájön arra, hogy tovább kell menni az ima útján. Nem tud mindig ugyanúgy kérni, sokszor nem is tudja már a szabad akaratok kusza hálójában, mit is kérjen, életösztöne persze azt súgja, hogy az életben maradásért imádkozzon. Rájön, hogy tovább kell lépni az ima útján.

Pável Márta fogalmazta meg egyszerűen és lényegre törően: *„A misztikus élete a folyamatos ima... Számára az imádkozás: a munkája, ha sétál, ha szereti a családját, ha szolgálja az emberiséget.”*⁶ Ez mindent elmond, mi a következő lépcsőfok. A szemlélődés magasabb fokára. Olyan állapotba kerül, hogy nem szól, nem könyörög, csak befogadja azt, amit a transzcendens világ ad neki, hiszen tudja, minden megadatik, amire szükség van. Kitágul a látószöge, rájöhet olyan összefüggésekre, amelyeket könyörgésében, jajgatásában nem látott, mert csak a bajára tudott figyelni. Elkezd halhálni, érteni a transzcendenciát. Eleinte csak homályosan, és együgyű módon: pár kisebb értelmezhető jelnek örül, azt jól az eszébe vési, mint kutya a csontot elássa, dédelgeti, hogy ő ezt már Onnan kapta, már hozzászólott a Végtelen. Aztán, ha tovább halad, van bátorsága abba nem hagyni az utat, a „csontok”, a kis értelmezhető jelek mindennapi eledellé változnak. Mindennapos vendég lesz már ebben az új világban. Ha bajba kerül egy családtagja vagy társa, persze vissza-visszatér az ajakimához, de már más látószöggel. Kér, könyörög, de már „barátként”. Nem akar zsarolni, megvesztegetni, csak kér az isteni tervnek megfelelően. Nem kerül már akkora erőfeszítésbe, hogy belehelyezkedjen ebbe az állapotba. Megszokta már valamennyire ezt a más világot, ezt a finomságot. Az Úr a beszélgetőtársává válik – baráti beszélgetéseket folytat, mint Avilai Szent Teréz⁷ –, akit minden nap akár el tud érni, aki rögtön helyreigazítja, ha valamit nem jól lát, vagy nem jól tenne:

---

⁵ uo. 144. oldal

⁶ Pável Márta: A misztikus teológia alapjai 13. oldal

⁷ uo. 14. oldal

„a lélek teljesen az Urára figyel, szinte beleolvad, eltűnik Benne... A belső ima következtében Isten – ha ezt mondhatom – szinte fellelkesülve közöl, mutat, változtat, kicserél és minden, ami a régi életünkhöz tartozott (pl. megszokások) eltűnnek, átváltoznak mássá, minden egyre felemelőbb lesz. Ez bizony az örömek mellett sokszor fájdalmas is lehet.”⁸ Szent Teréz a Rá jellemző gyakorlatias útmutatással segít nekünk eligazodni: „Nincs jobb jele annak, hogy az egyesülés imájáig jutottunk-e már vagy sem, mint az, hogy teljesen lemondunk mindenről.”⁹

És ez az állapot csak egy kezdete valami hatalmas mélységnek és magasságnak, ekkor azt érezheti a hívő, hogy az út igazán még csak most kezdődik. Avilai Szent Teréz hét lelki lakást írt le az út során, Pável Márta megfogalmazta, mi vár ránk a nyolcadik lakásban, s ez még messze nem a vége az útnak... szavak ugyan már nem lesznek, hogy körülírjuk, formába öntsük az állomások ismeretőjegyeit, de aki elindult az úton, nem fordulhat vissza, egyrészt mert ez csak egy egyirányú út, másrészt mert az a Titok, ami egyre nagyobb ugyanakkor egyre ismerősebb lesz vonzza határtalanul a hívő lelket.

Felhasznált irodalom:

Karl Rahner: Hit, remény, szeretet (Egyházforum Budapest – Luzern, 19991.)

Pável Márta: A misztikus teológia alapjai (Budapest, 2010.)

A cikk írója: Márkus Edit, az ELTE-n diplomázott francia és történelem szakos tanárként. AQUILA h. rend alapító tagjai között van. Rendszeresen publikál az AQUILA Párt kiadványaiban.

---

⁸ uo. 79-81. oldal

⁹ Avilai Szent Teréz: A belső várkastély 323. oldal

Impresszum

Kiadó: AQUILA Párt, 1222 Budapest, Zakariás József u. 3.

Felelős kiadó: Varga Péterné/Pável Márta, az AQP elnöke

Honlap: www.aquilapart.hu

E-mail: varga.marta@aqp.hu

Telefon: +36 20 – 327-47-93

Nemzetközi azonosítószám:

HU ISSN 2064-7700

Bankszámlaszám:

UNI-CREDIT bank

10918001-00000038-58540003

Fő- és felelős szerkesztő:

Varga Péterné/Pável Márta, az AQP elnöke

Főszerkesztő helyettes:

Szeibert Márton AQP média elnöke

Főmunkatársak, szerkesztők/lektorok:

Bainé Varga Katalin, lektor

Horváth Olivér, grafika, egyéb munkák

Kaiser Andrea, lektor

Kertész Lóránt, korrektor

Kis Enikő, lektor

Marton Janka, lektor, korrektor

Marton Krisztián, korrektor

Mészáros Gabriella, lektor, korrektor

Oroszi - Kuzmich Kinga, korrektor

Rizmayer Péter, lektor, korrektor

Rizmayerné Márkus Edit, lektor, korrektor